

hlasy

Z DOMOVA A MISÍÍ

1

Hlasy z domova a misií
vydáva SVD Nitra
ročník šesťdesiaty siedmy,
január 2023|1,00 EUR

Prof. Sr. V. Kúšiková SPS

ISSN 1337-444-2
91721337484009

KRÁČAME S BOŽÍM SLOVOM – 100 ROKOV SVD NA SLOVENSKU A V ČESKU 1923 – 2023

Na ceste s najlepším sprievodcom

■ Text:

P. Igor
Kráľ SVD

■ Foto:

Archív SVD

Jedna úsmevná príhoda hovorí o tom, ako sa na začiatku nového kalendárneho roka riaditeľ strednej školy rozhodol na nástenku v zborovni pripevniť novoročné predsavzatia svojich učiteľov. Keď sa učitelia zhromaždili okolo vývesky, začal sa veľký rozruch. Jedna z učiteliek sa sťažovala: „Prečo neboli zverejnené moje predsavzatia?“ Narobila taký krik, že sa riaditeľ ponáhlal do svojej kancelárie zistiť, či náhodou neprehliadol papierik s jej novoročnými záväzkami. Papierik mal omylom položený na svojom stole na kôpke s uzávierkou roka. Zobral papier do ruky a cestou k nástenke si prečítal predsavzatie svojej kolegyne: „Nenechať sa v Novom roku rozladiť nepodstatnými maličkosťami.“ Druhé akoby dopĺňalo to prvé: „Neznejpriemňovať život druhým kvôli mojim nenaplneným očakávaniam.“

Drahí priatelia, naše čiastkové predsavzatia by mali byť odzrkadlením nášho najhlbšieho presvedčenia, že sme stvorení na Boží obraz. Dodržiavanie predsavzatí a snaha o dosiahnutie kresťanských ideálov nám pomáha v tejto podobe na Boží obraz neustále rásť. Prirôdzené sa stane, že z času na čas na ne zabudneme. Začiatok nového kalendárneho roka je preto pre nás ďalšou dobrou príležitosťou obnoviť v sebe rozhodnutia, ktoré by pomáhali zmobilizovať to najlepšie z nás.

Kniha Genézis nás učí, že sme stvorení na Boží obraz. Apoštol Pavol nám zase pripomína, že obrazom neviditeľného Boha je Kristus (por. Kol 1,15). Preto v snahe o svätosť života nám môže byť veľmi nápomocné mať upriamený pohľad na Krista. Tak sa budeme stávať takými, akými nás chcel mať Pán, keď nás povolával k životu. Vo Svätom písme je výzva pripodobniť sa

Kristovi sformulovaná ako osvojiť si jeho zmýšľanie a kráčať v jeho šľapajach. To je to prvopiatkové zvolanie o milosť, aby sa naše srdce podobalo tomu Ježišovmu.

Pravdepodobne aj tento rok bude popri nádherných momentoch, radostných chvíľach a úspechoch, prepletený výzvami, nenaplnenými očakávaniami a väčšími či menšími problémami. Veriace srdce, ktoré si za cieľ svojho života zvolilo Božie kráľovstvo a snahu pripodobňovať sa Kristovi, dokáže v každom okamihu objaviť príležitosť k rastu, k zušľachteniu charakteru, a k vycibreniu čnosti bezpodmienečne milovať. Naše dni budú vyskladané z mnohých okamihov. Každý jeden sa môže stať milostivým, ak ho budeme prežívať ako čosi posvätné. Tak ako diamant vzniká pod tlakom, tak ako krásna nádoba pod tlakom hrnciarových dlaní, tak ako socha pod úderom dláta majstra, tak aj dobrý a šľachetný človek, veriaci a Bohu oddaný kresťan podobný Kristovi, sa formuje uprostred výziev života, ktoré vo svetle viery prijme ako cestu posväcovania.

V snahe a túžbe vytrvať na ceste posväcovania a rastu, nech nám tento rok nechýba na perách modlitba o podobnosť Kristovi. Vyprosujme si milosť:

- mať náručie otca, v ktorom je miesto pre márnotravného syna, nech už bol zatúlaný akokoľvek ďaleko;
- vlastniť kolená milosrdného samaritána ochotné zohnúť sa k biede tohto sveta;
- nosiť sandále dobrého pastiera ochotné zísť riadne ďaleko;
- počuť vo svojej hrudi úderý štedrého srdca rozsievача, ktoré nehľadí nato, kam bude siať;
- stať sa silnejším volom, ktorý v záprahu zoberie väčšiu ťarchu nákladu na svoje plecيا...

Zaručene tieto milosti nedostaneme nadprirodzeným a nepozorovaným spôsobom. Naopak oni prídu spolu s príležitosťami, v ktorých si ich budeme môcť všetky postupne osvojiť až natoľko, že sa stanú stálou súčasťou nášho každodenného života.

Milí čitatelia nášho časopisu, prajeme vám, aby tento rok bol pre vás veľkým darom a uistením, že na ceste života kráča s vami ten najlepší sprievodca, Ježiš Kristus, náš Spasiteľ a Pán. ~

Obsah

- 4 | Požehnanie
- 6 | Kráčame s Božím Slovom
- 8 | Udalosti
- 11 | Misionár a učiteľ informatiky na Filipínach

- 14 | 100 rokov od narodenia Pátra Jozefa Kližana, misionára v Indonézii
- 16 | Pozdravy od našich misionárov v zahraničí
- 20 | Spolu to zvládneme na Svätajakubskej púti
- 22 | Prvý verbistický misionár sv. Jozef Freinademetz
- 24 | Zčať so sv. Arnoldom Janssenom

Hlasy z domova a misii vydáva:

Spoločnosť Božieho Slova,
 Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra
 Šéfredaktor: P. Martin Štefanec SVD;
 Redaktori: P. Ján Halama SVD, P. Peter Kubík SVD,
 P. Martin Madassery SVD; P. Tomáš Gerboc SVD;
 Jazyková úprava: Ivana Holotňáková;
 Grafická úprava: Juraj Vontorčík – SON;
 Vytlačili: Polygrafia Gutenberg, s.r.o., Banská Bystrica;
 Objedn. zasielajte na adresu red.: „Časopisy“, Spoločnosť Božieho Slova, Misijný dom Matky Božej, Kalvária 3, 949 01 Nitra; Tel.: 037/ 776 94 29,
 ISSN 1337-4842, EV 3324/09
 Periodicita vydávania: mesačník
 IČO vydavateľa: IČO 00 586 757
 Webová stránka: www.verbisti.sk, e-mail: hlasy@svd.sk

Milí misijní priatelia!

Na prahu nového roka sa pýtame, aký asi bude. Samozrejme, chceme, aby sa nám darilo, aby sme boli zdraví a aby sme boli úspešní. To je fajn, ale kresťan ide hlbšie a jeho konanie má byť preniknuté vzťahom k Bohu.

A tak keď otvoríme Sväté písmo, máme tam veľa inšpirácie, po čom by sme tak mohli túžiť v novom roku. Napríklad takéto návrhy: Ukazujte viac ovocia Ducha vo svojom živote, ako je „láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť“ (Gal 5, 22-23). „Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu“ (Mk 16, 15). „Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú“ (Mt 5, 44). „Buďte spokojní s tým, čo máte“ (Hebr 13, 5). Podobných návrhov by sme vo Svätom písme našli oveľa viac. Ak chceme skutočne dobre využiť energiu, ktorú vkladáme do napĺňania našich novoročných plánov a túžob, tak by sme ich skutočne mali „konzultovať“ s Božím Slovom. Nielenže nájdeme to, čo je skutočne dôležité a podstatné pre náš život, ale budeme môcť počítať aj s Božou pomocou pri napĺňaní takýchto našich novoročných snov.

Prajem Vám, milí čitatelia, dobrý štart do nového roka 2023. Nech Vás Pán aj sprevádza i žehná po celý nový rok.

Páter Martin Štefanec SVD
šéfredaktor

Zachovajte si dôveru v Božiu prozreteľnosť vo všetkých životných skúškach. Aj keď nás Boh neochráni pred každým utrpením a ťažkosťami, predsa len spôsobí, že sa naplnia slová: „Tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré.“ (Rim 8, 28)

Arnold Janssen

DÔLEŽITÉ OZNAMY

Sv. omšu za misijných horliteľov a odberateľov Hlasov
odslúžim 2. januára 2023.
Šéfredaktor

▲ Mons. Ladislav Németh SVD arcibiskupom v Belehrade

Monsignor Ladislav Nemet SVD sa narodil v Odzaci v Srbsku 7. septembra 1956, kde bol v roku 1983 aj vysvätený za kňaza. 7. septembra 1977 vstúpil do Spoločnosti Božieho Slova a v roku 1982 zložil doživotné rehoľné sľuby. Teologické štúdiá absolvoval v Pienze v Poľsku. V rokoch 1985 až 1987 pokračoval v štúdiách v Ríme a v rokoch 1987 až 1990 pracoval ako misionár na Filipínach. V roku 1994 získal doktorát z dogmatiky na Pápežskej Gregorovej univerzite v Ríme. V rokoch 1994 až 2000 vyučoval dogmatiku v Rakúsku v Misijnom dome Sankt Gabrieli. V rokoch 2000 až 2004 pôsobil na stálom medzinárodnom zastúpení Svätej stolice vo Viedni. V rokoch 2004 až 2007 bol provinciálom Maďarskej provincie Spoločnosti Božieho Slova. 16. 2008 ho pápež Benedikt vymenoval za biskupa diecézy Zrenjanin. Za biskupa bol vysvätený 5. júla toho istého roku v Zrenjanskej katedrále. Za predsedu Medzinárodnej biskupskej konferencie sv. Cyrila a Metoda bol v roku 2016 zvolený na päťročné obdobie a v roku 2021 bol opätovne zvolený. Od roku 2021 je podpredsedom Rady európskych biskupských konferencií. Sv. Otec František menoval 5.11. 2022 Mons. Ladislava Németha SVD za arcibiskupa Belehradu. Slávnostné uvedenie do tohto úradu bolo 10. 12. 2022. Slávnosti sa zúčastnili aj verbisti zo Slovenska P. Peter Dušička SVD a P. Peter Kubík SVD. •

◀ Modlitba Svätého Otca pred Immaculatou na Španielskom námestí

Na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie 8. decembra si pápež František na Španielskom námestí verejne uctil Matku Božiu a modlil sa za potreby mesta Rím a celého sveta. Obnovil tak tradíciu prerušenú pandémiou. Svätý Otec osobitne prosil za mier pre Ukrajinu. Svätý Otec šiel najprv smerom k Bazilike Santa Maria Maggiore, aby sa pomodlil pred ikonou Bohorodičky, Záchrany rímskeho ľudu – Salus Populi Romani. Ďalej jeho trasa smerovala na Španielske námestie, kde ho čakali predstavitelia mesta, zástupcovia rozličných združení a obyvatelia zhromaždení okolo stĺpu Immaculaty. Po speve Loretánskych litánií sa Svätý Otec obrátil na Pannu Máriu modlitbou. Silným momentom bolo, keď sa pri slovách o utrpení obyvateľov Ukrajiny, stále márne čakajúcich na vytúžený pokoj, Svätý Otec odmlčal v silnom dojatí a pokračoval až po chvíli. Po skončení pobožnosti pápež František prijal pozdravy verejných osobností a prišiel pozdraviť prítomných chorých na vozíčkoch, ktorí mali ako zvyčajne v priestore námestia vyhradené privilegované miesto. •

▲ Ukrajinský minister Kuleba: Slzy a slová pápeža sú dôležité

„Návšteva Svätého Otca by bola vítaná, pretože je symbolom duchovnej podpory“. To sú slová ukrajinského ministra zahraničných vecí Dmytra Kulebu v rozhovore pre Vatikánske médiá. Vyjadril uznanie rehoľníkom, ktorí podporujú a utešujú ľudí. Ohľadom ponuky mediácie uviedol: „Ešte nenastal čas, stále je príliš veľa zločinov“. „Tento súcit pre nás veľa znamená a ide priamo k srdciam Ukrajincov, samozrejme, že sa tešíme na jeho návštevu.“ Takto komentoval dojatú modlitbu pápeža Františka z 8. decembra, keď so slzami predložil utrpenie ukrajinského ľudu Matke Božej na Španielskom námestí v Ríme. •

▲ Pápež František prijal prezidentku SR Zuzanu Čaputovú

V sobotu 10. decembra dopoludnia prijal pápež na osobnej audiencii v Apoštolskom paláci prezidentku Slovenskej republiky Zuzanu Čaputovú spolu so sprievodom. Stretnutie sa uskutočnilo v Sále bibliotéky, kde pápež zvyčajne prijíma hlavy štátov. Audiencia u pápeža trvala 45 minút. Svätý Otec privítal pani Zuzanu Čaputovú o 10.30 a pol hodinu s ňou pobudol v súkromnom rozhovore. Nasledovalo predstavenie členov delegácie so spoločnou fotografiou a výmena darov. Slovenská prezidentka sa následne stretla v priestoroch Štátneho sekretariátu s Mons. Paulom Richardom Gallagherom, vatikánskym sekretárom pre vzťahy so štátmi a medzinárodnými organizáciami. •

▲ Biskup Jozef Haľko navštívil komunitu Slovákov v Budapešti

Bratislavský pomocný biskup Mons. Jozef Haľko, ktorý predsedá Rade KBS pre pastoráciu Slovákov v zahraničí, navštívil komunitu Slovákov v Budapešti. V Druhú adventnú nedeľu slávil svätú omšu v Kostole sv. Jozefa. V homílii pripomenul, že „Vianoce sú živé a aktuálne“. „Kde je živý betlehem? V našom srdci,“ odkázal komunite Slovákov. Na záver im zaželel, aby mu "odovzdali" všetko, "aby jeho svetlo mohlo v nás oživiť oheň viery, že Boh je živý, je blízko, s nami, medzi nami a v nás," dodal biskup Haľko. Po liturgii sa konal koncert budapeštianskeho speváckeho zboru Ozvena. •

Požehnanie

■ Text: P. Milan Bubák SVD

■ Foto: Archív SVD

Prichádza čas, kedy si navzájom želáme „požehnaný nový rok“. Toto slovné spojenie sa zrejme najviac nachádzalo na našich novoročných pohľadniciach. A je to správne. Zvyk želať si na Nový rok požehnanie je silne náboženským konceptom. Požehnanie v tomto zmysle je slovným vyjadrením nášho želania, aby na život niekoho zostúpilo dobro. Podobne ako kľatba aj požehnanie vychádza z viery v silu slov: v silu požehnania, ktoré dáva život a šťastie a silu kľatby, ktorá prináša biedu a smrť. Samozrejme treba si dať pozor, aby sme si toto neplietli s poverou alebo mágiou: požehnanie pochádzajú jedine od Boha.

Požehnanie nesie v sebe uznanie, že od čias pádu Adama sa vo svete nachádza napätie medzi dobrom a zlom. A tak požehnanie v sebe obsahuje dva prvky: vyhnanie satanovej moci – zla – a prevzatie vlastníctva Bohom. Formulou požehnania je modlitba k Pánovi: napríklad Izákovo požehnanie jeho syna Jakuba:

„Nech Ti dá Boh z nebeskej rosy a zo žírnosti zeme, tiež hojnosť zrna a muštu! ... Kto bude teba preklínať, nech je prekliaty a kto bude teba žehnať, nech je požehnaný!“ (Gen 27, 28n).

Nakoľko dávni ľudia boli presvedčení, že požehnanie má takmer telesné dôsledky, Izák nemohol snáť toto svoje požehnanie z Jakuba, keď sa dozvedel, že Jakub ho podviedol, aby toto požehnanie od neho dostal.

Keď Žid požehnal niekoho, toto jeho požehnanie bolo považované za prosbu Bohu; keď zasa požehnal Boha, toto bol prejav chvály a vďačnosti. Okrem žehnania sa ľudia navzájom, existovali aj ľudia, ktorí mali zvláštnu autoritu zvolávať Božie požehnanie: napríklad otec na svoje deti, kráľ na svojich poddaných, kňazi na ľud.

Požehnanie v prvom čítaní pri sv. omši na Nový rok, snáď jeden z najznámejších úryvkov z Tóry, je kňazským požehnaním nad ľudom a je odvođeným od požehnania Mojžišovho brata Árona a jeho kňazským potomkom. Toto požehnanie je trojité a je tak krásne, že sa stalo súčasťou mnohých nielen židovských ale aj

Požehnanie v prvom rade uznáva, že sme ako ľudia závislí na Bohu. Po druhé, vyjadruje želanie, aby Boh udelil tomu, ktorý požehnanie prijíma znamenie svojho božieho zalúbenia.

kresťanských bohoslužieb. Toto požehnanie znie:

„Nech ťa žehná Pán a nech ťa ochraňuje! Nech Pán rozžiari svoju tvár nad tebou a nech ti je milostivý! Nech Pán obráti svoju tvár k tebe a nech ti daruje pokoj!“

Žiadosť, aby „Pán rozžiari svoju tvár nad tebou“ je snáď zo všetkých najzaujímavejšia. Vývojová psychológia ukazuje, že dieťa veľmi zavčas vo

svojom živote preukazuje jedinečný záujem o tváre ba dokonca i tvary, ktoré sa podobajú na tváre. Boh to v dieťati tak naprogramoval, že sa silne naviaže na tých, ktorí sa oň starajú a že doslova svojím správaním evokuje od nich odpoveď. Tento proces je prvou etapou v snahe dieťaťa naučiť sa vzájomnej interakcii s druhými. Malý Ježiš tým, že hľadel na tvár svojej matky Márie sa naučil, ako sa stať „človekom, ako sme my“. Neskoršie rozprávania o tom, ako Ježiš ľahko nadväzoval kontakty s bohatými, ale aj s prostitútkami sú – na ľudskej úrovni – zakorenené v tomto úvodnom socializačnom procese. V modlitbe Áronovho požehnanie sa zasa prosí o opak. Aby Boh obrátil svoju tvár na nás, aby sme sa tak my mohli formovať podľa nej. Božia tvár, žiariaca na nás, nás má pozdvihovať k novým výškam.

Plán slávenia 100. jubilea verbistov na Slovensku v mesiaci január

6. január

– Slávnosť
v Maduniciach

15. január

– Slávnosť v Misijnom
dome sv. Arnolda
Janssen v Bratislave

15. január

– Slávnosť vo farnosti
Povýšenia sv. Kríža
na Daliborovom
námestí v Petržalke

29. január

– Slávnosť
v Univerzitnom
pastoračnom
centre sv. Jozefa
Freinademetza
v Bratislave

A tak teda požehnanie v prvom rade uznáva, že sme ako ľudia závislí na Bohu. Po druhé, vyjadruje želanie, aby Boh udelil tomu, ktorý požehnanie prijíma znamenie svojho božieho zaľúbenia. Po tretie, želá „pokoj“, tento precenný dar nie iba vnútornej pohody, ale aj vonkajšej prosperity a šťastia.

Miesto požehnania v NZ je dobre známe. Jedným z príkladov je žehnanie, ktoré Ježiš udeľoval svojim apoštolom počas svojho vystupovania k Otcovi (Lk 24, 51-53). A spomínané dva aspekty biblického požehnanie – zvolávanie Božej hojnosti na ľud a vďakyvzdanie vrátené Bohu – nachádzajú svoju dokonalú realizáciu v slovách Eucharistickej modlitby, ktoré sa hovoria Bohu Ježiša pri premenení chleba, „vzdával ti vďaky a požehnával...“

V kresťanskej tradícii nachádzame veľa krásnych požehnaní. Na konci omše kňaz predtým, než rozpustí ľud ho žehná. A naše obradné knihy obsahujú požehnanie vody, domov, medailónikov, svetla, chleba, áut a mnoho iných vecí. Podobne ako to bolo v SZ aj dnes Cirkev používa spolu so slovami aj gestá, ako napríklad vkladanie rúk na hlavu žehnaného. Požehnanie cirkvi prosia za nepretržitú pomoc v dobrých i zlých časoch života človeka. Zvlášť krásne je tzv. írské požehnanie:

„Kiež všetky tvoje cesty vedú k cieľu. Kiež ti vietor vždy fúka iba do chrbta. Kiež snečné lúče vždy ohrievajú tvoju tvár a dážď jemne padá na tvoje polia. A kým sa stretne znova, nech ťa Boh drží vo svojich dlaniach.“

Nech vás teda Pán žehná počas celého tohto roku. ~

Kráčame s Božím Slovom. Spoločnosť Božieho Slova slávi sto rokov svojej prítomnosti na Slovensku a v Čechách.

■ Text: P. Pavol Kruták SVD

■ Foto: P. Martin Štefanec SVD

V júni minulého roku sa konali v Anglicku oslavy platinového jubilea od nástupu kráľovnej Alžbety II. na trón. Nielen kráľovská rodina, ale celá krajina sa na to pripravovala a tešila, veď išlo nielen o obľúbenú vladárku, ale aj dôležitú osobnosť Anglicka. Bolo by veľmi zaujímavé nahliadnúť do zákulisia príprav na túto oslavu, čo všetko bolo treba zariadiť, aby sa na nič nezabudlo. Svet mohol sledovať a vidieť, ako bolo všetko dokonale pripravené. Nik sa nechcel vystaviť riziku, že sa budú média „zabávať“ na nepodstatných chybách.

Pripomínať si jubileum, osláviť významné výročie, je ak nie nutné, iste je veľmi dôležité. Nevšimnúť si jubilanta, jeho dôležité výročie, znamená nielen stratu pamäti, ale neraz aj neúctu, voči konkrétnej osobe alebo udalosti. Predstavme si, že by si Anglicko nevšimlo, že ich kráľovná má jubileum. Bola by to neúcta voči hlave krajiny, ale bolo by tiež zrejmé, že ju nemajú radi, nik sa neteší, že ona je na čele krajiny. Pripomienka jubilea bolo tiež príležitosťou poďakovať za všetko, čo spravila pre krajinu a celý svet.

Sláviť jubileum má zmysel, aj keď sa nejedná o hlavu štátu.

Tento rok si pripomínáme sto rokov od príchodu prvých členov Spoločnosti Božieho Slova na Slovensko. Prví

pátri prišli na Slovensko v decembri 1922 a ubytovali sa na fare v Maduniaciach. Neskôr ich počet rástol a prichádzali aj prví chlapi, ktorí sa chceli stať misionármi, preto hľadali niečo priestrannejšie. V lete roku 1923 Nitriansky biskup Dr. Karol Kmeťko im ponúkol svoje letné sídlo v Močenku. Takto začalo pôsobenie novej reholno-misijnej Spoločnosti v bývalom Československu.

Do Močenku prišli ďalší členovia, ktorí začali s prípravou mladých mužov na misijné poslanie. Za sto rokov Spoločnosť Božieho Slova na Slovensku vychovala mnoho členov, ktorí

pracovali nielen na Slovensku, v Čechách ale predovšetkým v „zámorských“ misiách. Mnohí naši veriaci so záujmom sledovali nielen z diaľky činnosť misionárov, ale sa tešili na každý ich list a správu o živote v ďalekom svete. Koľko obiet, modlitieb i pomoci odchádzalo zo Slovenska do ďalekého sveta, aby ich podporili pri hlásaní evanjelia.

Na stránkach nášho časopisu vás budeme počas tohto roku informovať o ich činnosti, ale i o našom poslaní dnes. Mnohé informácie o našom pôsobení nájdete aj v knižnom Misijnom kalendári na rok 2023. V časopise Hlasy z domova a z misií sa počas tohto jubilejného roka viackrát vrátíme aj do minulosti. Prečo sa chceme pozrieť do histórie? Nie všetko sa podarilo tak, ako by sme si ľudsky predstavovali a chceli. Za týchto sto rokov Spoločnosť Božieho Slova nemohla 40 rokov vykonávať svoju činnosť. Minulý režim násilne zatvoril domy, spolubratia sa dostali do väzenia a tábora, misionári sa nemohli prísť ani na návštevu svojich najbližších... Ale aj napriek tomu všetkému sa s vďakou pozeráme na to, čo nám Boh dal. Pokračovali sme aj keď s obmedzeniami

vo formácii a niektorým spolubratom sa podarilo „utiecť“ do misií...

Zakladateľ sv. Arnold Janssen pri otváraní prvého Misijného domu v Steli vo svojej kázni povedal: „Ak sa toto dielo podarí budeme ďakovať dobrému Pánu Bohu, ak sa nepodarí, budeme sa biť v prsia a hovoriť, neboli sme hodní tej milosti.“ A preto chceme splniť tento sľub pátra Arnolda a ďakovať dobrému Pánu Bohu za mnohé dary a milosti, ktoré nám dal. Za mnohých odhodlaných a obetavých misionárov, ktorí v minulosti odišli a aj dnes odchádzajú do neznámeho sveta. Dali do ohlasovania evanjelia „doslova a do písma“ celé životy. V nejednom prípade obetovali svoj život a odpočívajú v ďalekom svete.

Ďakujeme Pánovi za mnohé milosti, ktorými obdaroval nielen členov Spoločnosti, ale i tých, ktorí cez nich prijali od neho mnohé dobrodennia. Mnohí kresťania po celom svete spomínajú na misionárov zo Slovenska! V novembri sa konala skromná slávnosť v Doľanoch. Pripomenuli

sme si 30 rokov od smrti pátra Štefana Zlocha, misionára v Číne a v Japonsku a sto rokov od narodenia P. Vincenta Lechoviča, misionára v Indonézii. Obidvaja pochádzajú z tejto farnosti. Mladý spolubrat Karol Lwanga Tefa z Indonézie, ktorý pracuje v Čechách, vo svojom príhovore povedal, že páter Vincent Lechovič pokrstil jeho starú matku. Myslím, že je to viac než náhoda, lebo to, čo odovzdali naši misionári pred rokmi, sa teraz vracia v podobe misionárov nám, v našom prostredí.

Jubileum je aj príležitosť mnohým sa poďakovať. Ďakujeme všetkým, ktorí ste činnosť Spoločnosti Božieho Slova podporovali a podporujete. Sme vďační za veľkú podporu našim biskupom, kňazom a všetkým veriacim. Koľko obiet, materiálnej podpory a modlitieb ste obetovali, to vie iba Boh, pretože mnohí z vás sú tí „bohuznámi“ dobrodinci. Denne zakusujeme slová povzbudenia a vašej blízkosti. Ďakujeme vám, že ste s nami a že nás máte radi, iba Pán Boh vie, aká je to podpora pre nás.

Svätý Otec František počas audiencie pre členov generálnej kapituly SVD v roku 2018 povedal tieto slová: „A ešte dve veci pripomeniem: „počiatky a cintoríny.“ Počiatky nie sú len históriou, nie sú vecou, nie sú abstraktnou spiritualitou. Počiatky sú korene a aby koreň mohol dať život, je potrebné sa oň starať, treba ho polievať. Treba sa naň pozeráť a obľúbiť si ho. Povedal som vám, že ste zakorenení v počiatkoch, to znamená, že vaše počiatky majú byť koreňom, ktorý vám umožňuje rásť. Druhá vec, to nie je ponurá myšlienka. Myslite na cintoríny. Cintoríny vzdialených oblastí, v Ázii, v Afrike, v Amazónii... Koľkí z vás sú tam a na [ich] náhrobkoch možno čítať, že zomreli mladí, pretože sa dali celí, nasadili svoj život. Korene a cintorín, ktorý je pre vás tiež koreňmi. Nech vás Boh požehná, modlite sa za mňa a nezabudnite: korene a cintorín.“

Tie to slová sa mi zdajú veľmi aktuálne práve v tejto chvíli nášho jubilea. Chceme sa vrátiť k našim počiatkom. K tým, ktorí prišli na Slovensko a do Čiech a pracovali tu s veľkou obetavosťou a nadšením. Na ich náhrobných krížoch tiež môžeme čítať, že zomreli mladí. Potom to bola generácia, ktorá roky strávila vo väzení a ťažkostiach. Boli to spolubratia, ktorí dali to najlepšie, čo v nich bolo pre službu ohlasovania. Máme sa čo od nich učiť. Z nich sme vyrástli a chceme byť dobrým stromom týchto koreňov.

Na cintoríne sv. Cyrila a Metoda v Nitre je pomník, na ktorom sú vyryté mená spolubratov, ktorí sú pochovaní na iných miestach. Nájdeme tam celý svet. Na nich chceme tiež pamätať počas tohto roka. Uvedomujeme si, čo povedal páter Arnold Janssen: „Život darovaný misiám je vzácny.“ Táto veľká hodnota, ohlasovanie evanjelia, si vyžaduje naše veľké odhodlanie a obeť. Modlite sa za nás, aby sme vyšli z tohto jubilea s novým zápalom a nadšením pracovať pre ohlasovanie evanjelia. ~

financie... a najmä modlitby na dobré dielo. Výťažok pôjde do Zimbabwe na projekt nášho slovenského misionára P. Kamila Kočana SVD. Celé doobedie po sv. omšiach boli v objekte misijného domu ľudia, ktorí si mohli kúpiť varené víno, punč, alebo guláš, či cigánsku pečienku, ochutnať vietnamskú a indickú kuchyňu. Nechýbali ani ručne robené ozdoby a iné výrobky, dokonca i Moravské frgále, ktoré si mohli návštevníci kúpiť. Prítom hrala dobrá hudba. Po hlavnej sv. omši na dvore Misijného domu hrala dokonca živá hudba – cimbal a husličky. Všetci prítomní sa pohostili, stretli a porozprávali. Sme Pánu Bohu nesmierne vďační za tohtoročný úspech misijného jarmoku, do ktorého sa zapojilo veľké množstvo misijných nadšencov a pomocníkov misijného diela. •

► **Oslava nedožitých 100 rokov P. Kližana**

■ Text a foto: P. Ján Štefanec SVD

16. decembra 2022 uplynulo 100 rokov od narodenia P. Jozefa Kližana, misionára na ostrove Flores. V rodných Skačanoch sa pri tejto príležitosti konala spomienková slávnosť, ktorej predsedal nitriansky sídelný biskup Mons. Viliam Judák. Niekoľko kňazov zo Spoločnosti Božieho Slova, kňazi ktorí pôsobili v Skačanoch, rodáci z farnosti,

Udalosti

► **Ustanovenie lektorov**

V deň slávnosti Nepoškvrneného počatia Panny Márie pri večernej svätej omši naši spolubratia Jakub Doktor a Benedikt Kočamba boli ustanovení na službu lektorov. Páter provinciál Pavol Kruták ich povzbudil k tejto službe: „Tak ako je veľa šoférov na cestách, ale len málo z nich je profesionálov, takisto je veľa lektorov, ale len málo je profesionálov. A vy ste teraz jedni z nich.“ Lektorát je ďalším krokom vo formácii seminaristu, ktorý mladého muža na ceste ku kňazstvu ešte bližšie privádza k Božiemu Slovu. Táto služba ich pozýva stále viac uchovávať slová Svätého písma a premýšľať o nich. •

▲ **Misijný jarmok u verbistov v Bratislave**

Na tretiu adventnú nedeľu sa u verbistov v Bratislave konal Misijný jarmok. Kvôli pandémie Covidu sa dva roky jarmok nemohol uskutočniť, ale i tak verbisti, Misijná rodina a farníci nestratili chuť venovať čas, talenty,

títo všetci spolu s veriacimi prišli a ďakovali za pátrov život a jeho misionárske povolanie.

P. Pavol Kruták, provinciálny predstavený verbistov, vo svojej homílii vyzdvihol jeho hudobné a jazykové nadanie a predovšetkým jeho úprimnú a hlbokú vieru s ktorou na ostrove Flores spolu s ďalšími Misionármi ohlasoval radostnú zvesť. Na slávnosti sa zúčastnil aj misionár z Indonézie P. Thomas Tulung, ktorý v rodnej mangerajčine (lokálny jazyk) zaspieval pieseň po posviacke pamätnej tabule, ktorá bude v Skačach pripomínať vzácneho misionára.

Po sv. omši pokračovala slávnosť v kultúrnom dome, kde rodáci Pátra Kližana pripravili akadémiu, ktorou si pripomenuli zvlášť korešpondenciu s rodinou a dobrodincami, ako aj jeho tri návštevy na Slovensku.

V programe vystúpilo viacero príbuzných Pátra Kližana, ktorí majú v rodine hudobné nadanie, čím umocnili slávnosť. Pre hlavnú organizátorku Kvetku bol Pátrov život, ako sama povedala “jedným obrovským požehnaním” a hoci v čase odchodu pátra na večnosť mala len 6 rokov rada si spomína na jeho podmaňujúci úsmev a láskavosť. “V čase keď ochorel, za čias hlbokkej totality, slúžieval sv. omše v obyvačke u starej mamy a to bol nezabudnuteľný zážitok.”

Starosta obce Skačany pán Juraj Kližan ho síce osobne nepoznal, lebo v čase kedy žil ešte nebol na svete. Dozvedel sa o ňom z článkov a písomností ktoré zanechal po sebe, o jeho láske k Indonézanom a ich krajine, o pomoci ktorú im neustále preukazoval a preto je veľmi hrdý na svojho nielen rodáka, ale aj menovca. Slávnosť vyvrcholila družným agapé. •

▼ Stvorený pre viac

V dňoch 2. - 4. decembra sa v Misijnom dome sv. Arnolda Janssena konala duchovná obnova pre mladých mužov na tému: Stvorený pre VIAC. Program sa začal spoločnou svätou omšou a pokračoval prednáškami, ktoré viedol P. Igor Král SVD. Skupine dvanástich mužov ukázal na príklade svätého Pavla ako sa rozhodovať pre “viac”, pre Ježiša. Veľkým obohatením boli aj spoločné chvíle s komunitou verbistov pri modlitbe, rozhovoroch, futbale či práci v záhrade. •

UDALOSTI

január 2023

1. január

Slávnosť **Panny Márie Bohorodičky, prikázaný sviatok**; výročie vzniku SR (1993); svetový deň pokoja;

6. január

Slávnosť **Zjavenia Pána, prikázaný sviatok**;

8. január

Nedeľa **Krstu Krista Pána**, koniec viacročného obdobia;

15. január

Sviatok **sv. Arnolda Janssena**, zakladateľa Spoločnosti Božieho Slova;

18. január

Začiatok týždňa modlitieb za jednotu kresťanov;

22. január

Nedeľa Božieho slova;

25. január

Sviatok Obrátenia sv. Pavla, záver týždňa modlitieb za jednotu kresťanov;

29. január

Sviatok **sv. Jozefa Freinademetza**, prvého misionára Spoločnosti Božieho Slova v Číne.

Misijný úmysel apoštolátu modlitby na mesiac január:

Za vychovávateľov. Modlime sa za vychovávateľov, aby boli vierohodnými svedkami tým, že učia bratstvu a nie súpereniu a pomáhajú najmä tým najzraniteľnejším mladým ľuďom.

Misionár a učiteľ informatiky na Filipínach

■ Text: Martin Štefanec SVD

■ Foto: Archív Petra Filla SVD

Páter Peter Fillo SVD pôsobí na Filipínach od roku 2016. Najskôr pôsobil dva roky na Univerzite San Carlos ako kňaz pre študentov. Dával pre nich duchovné cvičenia a duchovné obnovy. Potom bol preložený do farnosti Veruela na ostrove Mindanao. Je to ostrov, ktorý je rozlohou dvakrát väčší ako Slovensko. Je najmenej rozvinutý zo všetkých ostrovov. Dva a pol roka pôsobil vo farnosti Veruela na tomto ostrove. Farnosť zahŕňala polovicu okresu, čo predstavovalo 10 dedín a v nich 29 kostolov. Ako hovorí páter Peter, „pastorácia vyzerala dosť odlišne oproti tej slovenskej. Boli sme na to dvaja kňazi. Každý z kostolov navštívil jeden z nás raz za mesiac a slávil tam sv. omšu.“ Ostatné nedele boli určené pastorační asistenti, ktorí viedli bohoslužbu slova a rozdávali sväté prijímanie. Po dva a pol roka bol páter Peter preložený naspäť do Cebu na Univerzitu San Carlos. Popri kňazskej službe pôsobí aj ako učiteľ odboru informatika (Computer Science). Od januára 2022 vyučuje tento odbor. Na Slovensku je teraz 4 mesiace a v januári 2023 sa vracia na Filipíny.

• P. Peter Fillo SVD v kaplnke San Vicente na Filipínach po sv. omši a krste

Páter Peter, bol si doma po troch rokoch na dovolenke. Pobyt na Slovensku sa ti predĺžil. Prečo teraz učíš online?

Každé 3 roky môžeme prísť domov na dovolenku na 3 mesiace, takže ja som mal v pláne prísť 18. mája, kedy začínajú na Univerzite prázdniny a 15. augusta som mal letieť naspäť. To bol môj plán a to by bola dovolenka. Problém nastal, že v januári som žiadal o predĺženie víz, ale na Filipínach majú na všetko čas. Oni sa neponáhľajú. V apríli mi volala sekretárka pátra

provinciála: „Páter, oni ešte vaše víza ani nezačali vybavovať“. Takže z toho bolo jasné, že v máj sa mi nepodarí odísť domov. Majú totiž taký zákon, že keď sú víza v procese vybavovania, tak daný cudzinec nemôže opustiť krajinu. Musel som si zmeniť letenku. Boli dve možnosti. Prvá, že pôjdem domov o rok. Avšak, máme tam jedného kňaza, ktorý je na Filipínach už 6 rokov a ešte nebol doma. Vždy sa niečo stalo, prečo, nemohol ísť domov. Ja som si povedal, že neviem čo bude >>>

o rok, tak som sa rozhodol ísť na Slovensko v auguste s tým, že budem učiť online. Mnohé školy stále vyučujú online, takže to nebol problém.

Ako ste na Filipínach zvládli celkovú situáciu covidu?

Počet mŕtvych na počet obyvateľov je menší ako na Slovensku. Ale to bude tým, že opatrenia tam boli prísnejšie. Prezenčná výučba sa tam prerušila hneď ako začal covid a doteraz sa neobnovila. Na základných školách sa učí už prezenčne, ale na stredných a vysokých ešte nie, stále online. Opatrenia boli veľmi prísne. Keď sa nemohlo chodiť z okresu do okresu, tak na hraniciach okresov strážili vojaci so samopalmi. Tam si nikto nedovolil protestovať. Dalo sa prejsť na špeciálne povolenie, ktoré si bolo potrebné vybaviť dopredu. Potom bolo možné ísť do vedľajšieho okresu. V najkritickejších momentoch bola doprava medzi ostrovmi zrušená takmer úplne.

Ako to vyzeralo v kostoloch?

Čo sa týka kostolov, tak lock down sme mali iba raz, na začiatku pandémie. Asi dva mesiace boli zatvorené kostoly. Potom ich už nezatvorili úplne, ale iba obmedzovali kapacitu kostola. Keď bola situácia horšia, mali sme povolené zaplniť 50% kapacity kostola, a keď bolo veľmi zle, bolo dovolené iba 10%.

Ale dôležité bolo, že už nás nezavreli úplne.

Teraz vylučuješ online, ako to vyzerá, koľkých máš študentov?

Učím 4 rôzne predmety a na každom mám približne 30 študentov. Dokopy je to asi 120 študentov ktorých vyučujem. Na konci semestra budú prebiehať riadne skúšky.

Keď sa vrátiš v januári, bude ešte štúdium online?

Teraz už aj ministerstvo školstva na Filipínach vydalo nariadenie, že od januára začína prezenčná výučba. 40% výučby môže byť online, ale 60% musí byť prezenčne.

Popritom, že vyučuješ, ako vyzerá tvoja pastoračná činnosť?

V prvom semestri som mal pastoračné dosť málo, nakoľko som sa iba zoznámaval so školou. Veľa času mi zaberala príprava na vyučovanie. Okrem učenia napríklad chodím k „ružovým sestram“ slúžiť sväte omše. My verbisti spravujeme kostol, ktorý je v areáli univerzity. Pred covidom sme mali pre študentov veľa duchovných obnov. Ostatných kňazov sme volávali aby nám pomohli spovedať. Tým, že bola výučba online, toto sa zrušilo. Ja predpokladám, že sa to zavedie naspäť a teším, sa keď budem môcť vypomáhať pri duchovných

obnovách a cvičeniach a som otvorený pre to, čo bude potrebné.

Akí sú filipínski študenti. Je to podobné ako u nás?

Čo sa týka študentov, je to asi porovnateľné s tými našimi zo Slovenska. Sú tam aj usilovní, aj lenivejší. Veľký rozdiel je v tom, že učiteľ predstavuje na Filipínach väčšiu autoritu. Teda celkovo aj rodičia sú autoritou, rodina je tam veľmi silná, učiteľia aj kňazi sú autoritou. V tomto zmysle sa tam učí ľahšie ako tu na Slovensku.

Koľko vás tam pracuje verbistov?

Na Filipínach je nás približne 500 verbistov. Sme rozdelení v 3 provinciách. To číslo 500 sa zdá veľa, ale musíme si uvedomiť že Filipíny sú krajina so 112 miliónmi obyvateľov. Keď sa ma pýtali, koľko verbistov je na Slovensku a povedal som im, že 50, tak sa im to zdalo málo. Vysvetlil som im, že nás je 5 miliónov, takže keď ich je 112 miliónov, malo by ich byť aspoň 1000. Provincie sú 3: severná, stredná a južná. Ja pracujem v južnej. Tam nás je 120 z toho cudzincov je okolo 20. Sú tam ešte starší nemeckí kňazi, dvaja sme Slováci, jeden spolubrat je z Maďarska a potom sú tam verbisti z Indonézie, Indie a z Vietnamu.

- Posledné chvíle vo Veruele. Odtiaľ bol preložený na Univerzitu do San Carlos do mesta Cebu
- Grilované prasiatko nesmie chýbať na žiadnej slávnosti
- Mesto Surigao bolo zasiahnuté tajfúnom. Z tohto mesta P. Fillo cestoval trajektom do Cebu. Ľudia boli takmer mesiac bez elektriny

Ako vidíš túto krajinu po materiálnej stránke?

Vidím veľké napredovanie. Ja som na Filipínach už 6 rokov a vidím veľké pokroky. Aj na Slovensku, keď som tu nebol 3 roky, tak vidím teraz tiež pokroky, veľa vecí sa tu zlepšilo. Avšak, povedal by som, že tam to napredovanie ide teraz rýchlejšie. Poznám napríklad otca rodiny ktorý je rovnako starý ako ja a chodil do školy iba jeden jediný rok. Jeho deti, ktoré pomáhajú vo farnosti, sú už na tom ďaleko lepšie. Chodia do školy pravidelne na najstarší syn chodí už 12 rokov. Takže vidíme, že už len v jednej generácii je veľký pokrok a posun. Naozaj sa to tam dvíha.

Ktoré také rehole sú ešte prítomné na Filipínach.

Sú tam jezuiti, saleziáni a mnohé ďalšie rehole. Sú tam prítomné aj mnohé ženské rehole. Napríklad Filipínska Rehoľa Panny Márie Ružencovej spravuje na Filipínach približne 800 škôl, hlavne základných a stredných. Celkovo Katolícka cirkev tam má veľmi veľa škôl. Môžeme rátať v tisíckach. Keby niekto zrušil naše školy, tak v krajine skolabuje školstvo.

Kolko je na Filipínach ostrovov?

Je ich 7641. Z toho dva sú väčšie ako Slovensko, ostatné sú menšie.

Stretol si tam nejakých Slovákov?

Ja som bol na ostrove Mindanao, ktorý je slabo rozvinutý. Do oblasti, v ktorej som pôsobil, turisti takmer vôbec nechodia. V meste Cebu sú aj plážové rezorty, ktoré sú veľmi pekné, ale tam veľmi nechodím. Stretol >>>

Na Filipíny sa vrátil v novembri aj páter Stanislav Orečný SVD. Ako ďaleko budete od seba?

Páter Stanislav bude od januára pôsobiť v centrálnej provincii a pôjde do mesta Tagaytay, kde máme formáciu. Tam bude učiť seminaristov verbičov pretože formáciu máme všetky tri provincie spojenú v centrálnej provincii. Budeme od seba vzdialení asi 800 km.

Kolko je tam teda tých domácich povolani? Aký je tam vývoj?

Do postulátu sa hlási veľa mladých mužov. To máme prvákov, druhákov čo študujú filozofiu. Teraz máme asi 30. S časom ten počet postupne klesá. Na Slovensku keď príde do seminára mladý muž, tak už veľa toho z náboženstva a oblasti našej viery vie. Tam keď chlapi prídu do seminára, tak z náboženstva vedia veľmi málo. Lebo tam je katechéza celkovo veľmi slabá. To znamená, že oni postupne ako vidia nároky tak odpadávajú. Povolania sú tam, ale osobne si myslím, že keby bola lepšia katechéza, tak je ich ešte viac.

som tam jedného Slováka ktorý ma navštívil a teraz v máji som ho sobášil. Za manželku si zobral Filipínku zo susedného ostrova Bohol. Už tam žije a pracuje 4 roky.

Aké je tam tradičné jedlo a ktoré jedlo ti na Filipínach najviac chutí?

Keby si sa ma spýtal, ktoré mi nechutí, tak ti poviem, že ryža. Čo sa týka potravín, tak mi chutí hlavne filipínske ovocie. Majú rôzne druhy a sú veľmi chutné. Napríklad mango, kokosový orech, alebo také ovocie, čo my na Slovensku ani nepoznáme ako mangosteen a rambutan.

Čo sa týka jedla, na oslave nemôže chýbať „Lechon“. Je to v celku upečené prasiatko s chrumkavou kožou. Lechon musí byť na stole, keď oslavujú narodeniny, svadbu a rovnako, keď máme v kostole hody. Po sv. omši idú na pohostenie všetci ľudia, ktorí prišli do kostola. Bez toho by to nešlo, mali by pocit, že ani neoslavovali.

Ako sa na Filipínach oslavujú Vianoce?

Vianoce sú veľmi podobné s našimi. Nezdobia palmy, ako si niektorí ľudia myslia. Zdobia umelé vianočné stromčeky, keďže naše ihličnaté tam nerastú. Večer je veľmi podobný s našimi Vianocami, pričom sväté omše sme tam mávali na Štedrý deň už o od 18-tej hodiny. Klasická „polnočná“ býva okolo 10-tej v noci. Rovnako si dávajú darčeky. Avšak myslím, že pre nás na Slovensku sú Vianoce ďaleko silnejší sviatok ako pre nich.

Pred Vianocami je tam zaujímavý zvyk, roráty sa slúžia až od 16. decembra. Je to v podstate novéna pred Božím narodením. Slávi sa naozaj veľkolepo. Sv. omša musí začať medzi 4:30 až 5:00, ešte za tmy, lebo aj v decembri svitá už od šiestej ráno. A to je slávnostná svätá omša, kde sa spieva Glória. Čo je fascinujúce, že ráno o 4:30 príde na túto svätú omšu obrovské množstvo ľudí. Aj takí, čo bežne do kostola nechodia. Volajú to Misa de Gallo. Skutočne, chodí tam

veľmi veľa ľudí. Keď som prvý raz slúžil túto svätú omšu, myslel som si, že tam nikto nepríde, ale bol som veľmi milo prekvapený. Oni v podstate už od toho 16. decembra začínajú sláviť Vianoce.

Ako vítajú Nový rok?

Tiež býva ohňostrojom, podobne ako na Slovensku. Na Silvestra mávame večer sväté omše na poďakovanie, podobne ako u nás na Slovensku. Na Nový rok tiež oslavujeme v kostole.

12. januára sa vraciaš naspäť na Filipíny. Aké sú tvoje plány? Čo ťa tam čaká?

16. januára začína ďalší semester. Znovu sa budem pripravovať na prednášky a vyučovať. To bude moja hlavná pracovná náplň. A popritom čo príde. V podstate aj tým, že už som na Filipínach 6 rokov a poznám ľudí, tak cezo mňa niektorí podporujú študentov. Mám teraz štyroch študentov, čo sú finančne podporovaní zo Slovenska. To budem manažovať naďalej. A mám ďalších ľudí, ktorí mi povedali, aby som zohnal študenta, ktorého oni budú podporovať, že chcú mať niekoho, koho by si „adoptovali“. Takže toto budem zabezpečovať. A potom, čo príde v pastorácii. Som otvorený mnohým ďalším službám.

Čo by si povedal našim čitateľom a misijným priateľom?

Aby sme pozerali na to čo tu máme. Lebo ja keď som prišiel na Slovensko po troch rokoch, tak mne sa tu veľmi páci. Ja si to tu doslova užívam. Vidím, že tu veľmi veľa vecí funguje, práve také, ktoré na Filipínach nefungujú, alebo fungujú problematicky. Myslím si, že tento svet nikdy nebude dokonalý. Vždy tu budú problémy a vždy bude čo zlepšovať. Avšak, keď sa pozeráme na to, čo nefunguje a čo je zle, sme prosťe sklamaní a znechutení. Keď sa však pozrieme na to, čo máme a čo funguje, tak môžeme byť šťastnejší. Nie je to o vonkajšku ale o tom, ako je človek nastavený vo svojom vnútri. ~

100 rokov od narodenia Pátra Jozefa Kližana, misionára v Indonézii

Text a foto: SVD Nitra

V decembri sme si pripomenuli sté výročie narodenia Pátra Jozefa Kližana SVD. Pochádzal zo Skačian (nar. 16. 12. 1922). Do Misijného domu v Nitre vstúpil 26. 8. 1936. Noviciát si vykonal v Misijnom dome na Zobore (1940-42). Filozofiu študoval v Nitre, bohoslovecké štúdiá v Ružomberku a po vojne v Ríme. Vysvätený bol v Ríme 2. 4. 1949. Misijné určenie dostal pre ostrov Flores v Indonézii. Tam účinkoval od roku 1950. Postihnutý ťažkou chorobou sa vracia na Slovensko a 18.6.1979 zomiera v rodných Skačianoch, kde je aj pochovaný. Hudobne nadaný sa tento misionár zaslúžil o zhudobnenie mnohých piesní a vydanie niekoľkých spevníkov v domorodej reči. Čo píše o svojej práci zvlášť na poli

hudby a spevu: "Kresťanský spevník" na západnom Florese (Manggarai). „Nie je to ani tak dávno, čo latinčina a chorál ovládali katolícku liturgiu na celom svete. Iba v posledných 50 rokoch sa začínajú lámať ľady. Čím ďalej, tým viac sa ozývali hlasy, aby každý národ mohol chváliť svojho Stvoriteľa vlastným spôsobom a vlastnou rečou. Náš slovenský národ bol šťastný, že už od vekov si utvoril svoju tradíciu, i keď iba na poli cirkevnej hudby. Možno povedať, že slovenský národ v tomto ohľade dôstojne nadviazal na cyrilo-metodskú tradíciu. Tí, ktorí sledovali liturgickú obnovu Cirkvi, vedia, aké to bolo "nóvum", keď biskupi z krajín s nemeckou rečou spoločne požiadali Svätú stolicu, aby sa pri určitých častiach posvätnéj liturgie (svätá omša) chorálne spevy mohli nahradiť kostolnými ľudovými piesňami v nemeckej reči. Vtedy sa to stalo akoby odborným výrazom pre tento druh posvätnéj liturgie: "Deutsches Hochamt - nemecká spievaná omša". Viem sa ešte rozpamätať, že aj tu v Indonézii to vtedy v radoch misionárov vyvolalo rozruch. Väčšina misionárov sú tu Holanďania - a pre týchto chorál a latinčina znamenali všetko. Pre nás, slovenských misionárov, "nemecká spievaná omša" nebola nijakou novotou. My sme si už z domu doniesli lásku a záujem o cirkevnú ľudovú hudbu a spev. Keďže osobne mám záujem o hudbu a spev, všimol som si, že ľudia na západnom Florese (Manggarai) majú veľa pekných melódií, ktoré by sa dali prispôbiť pre posvätné obrady. Už pri svojom príchode sem som našiel prvé vydanie tunajšieho "Kresťanského spevníka - Déré Serani". Vtedy sa už toto prvé vydanie používalo štyri roky (od roku 1946). Väčšina piesní boli preklady z európskych jazykov a tak isto i melódie. Ale boli v ňom už i viaceré domorodé kostolné piesne, z ktorých najstaršie pochádzali z roku 1937. Dal som sa teda do roboty a vo voľných chvíľach som si zavolať učiteľov a katechéto, o ktorých som vedel, že majú hudobné nadanie a záujem. Dal som si od nich znovu a znovu spievať nové melódie a potom

som proboval dostať to do nôt. A tak pomaly, mesiac za mesiacom, rok za rokom vznikali nové domorodé kostolné piesne. V tejto snahe mi veľmi pomáhal a vždy znovu a znovu ma povzbudzoval náš pán biskup Mons. W. van Bekkum SVD. Druhé vydanie domorodého kresťanského spevníka vyšlo nezmenené, ak sa nemýlim, v 5 000 náklade. Medzitým som pripravoval do tlače zväzok asi 40 nových kostolných piesní, ktoré vyšli v 2 000 výtlačkoch roku 1960. Časom bolo druhé vydanie spevníka vypredané, a tak som pripravil do tlače tretie vydanie, ktoré vyšlo v 15 000 náklade v misijnej tlačiarňi Arnoldus v Ende roku 1963. Tento spevník mal už 180 piesní, ktorých dve tretiny boli originálne domorodé

melódie. Spevník našiel dobrý ohlas. Viaceré nové piesne sa stali spoločným dedičstvom a spievali sa a až doposiaľ sa spievajú aj v tej najvzdialenejšej a najodľahlejšej kaplnôčke. Teraz je aj tretie vydanie už znovu vypredané. Aj pri ostatnej práci pripravujem do tlače štvrté vydanie, kde bude zasa asi 20 nových piesní, ktoré som za posledné roky zozbieral a zredigoval. A tak my, slovenskí misionári, ideme aj tu v Indonézii v šlapajach slovenských vierozvestov Cyrila a Metoda: prinášať národom radostnú zvesť v jazyku im vlastnom a s ich vlastnou melódiou. Misijný dom Matky Božej v Nitre vydal v r. 1990 knižku o P. Jozefovi Klížanovi: S pomocou Božieho Slova v Indonézii. Opisuje jeho život a dielo. ~

Pozdravy od našich misionárov v zahraničí

Text zostavil: Martin Štefanec SVD

Foto: Archív SVD

V predvianočnom čase sa nám ozvali niektorí verbisti pôsobiaci v misiách a posielajú svoje pozdravy čitateľom Hlasov.

▼ P. Michal Marhefka SVD, misionár v Rusku

Milí čitatelia, prajem vám v novom roku veľa trpezlivosti, snahy a odvahy hľadať, chrániť a zachovávať pravdu, ktorá má svoj základ v Kristovi, aby verné svedectvo kresťanského života Cirkvi na Slovensku bolo inšpiráciou pre celú Európu znovu odhaliť krásu Evanjelia, čistotu života, pevnosť morálky a cenu ozajstného priateľstva medzi národmi. •

► P. Stanislav Orečný SVD, misionár na Filipínach

Srdečne vás všetkých pozdravujem z mojej misie na juhu Filipín. Nakoľko sú teraz prázdniny, momentálne slúžim vo farnosti, kde sa spolu s farníkmi pripravujeme na slávenie Narodenia Toho, ktorý prináša spásu a vykúpenie všetkým. V období od 16. decembra až do 24. decembra sa tu slávia ráno sv. omše ráno o 4:00. Počas týchto 9 dní sv. omše začínajú za svetla sviečok. Je to úžasná symbolika Vianoc, ktorá preniká celý náš život. Prajem Vám, aby ste vo svojom živote zažívali, že Ježiš Kristus je skutočne tým Svetlom, ktoré všetko ožaruje a preniká životom. Nech vás On sám – Svetlo sveta – preniká a vedie nielen počas Vianoc, ale aj celý rok 2023, i celý váš život.

Malipayong Pasko sa Pagkawatawo ni Jesu Cristo ug Bulahang Bag-ong Tuig 2023. •

► P. Václav Mucha SVD, misionár v Nemecku

Na Vianoce si pripomínáme Vtelenie Boha vo svete. To znamená, že Boh sa stáva konkrétnym, dostáva konkrétnu tvár a podľa jeho výrazu tváre spoznávame, ako sa tvári, keď sa smeje, keď

plače, keď je šťastný a keď mu nie je dobre. To je to, čo ma na Vtelení Boha fascinuje. Ako kameraman v spoločnosti steylmedien sa snažím rozpoznávať Božie črty v tvárach ľudí a rozprávať príbehy ľudí vo filmovej produkcii, pretože v nich je Boh živý aj dnes. •

▲ **P. Donie Ronald Sequeira SVD, misionár v Čile**

Milí čitatelia, srdečne vás pozdravujem všetkých z Chile. Už 3 roky pôsobím v tejto krajine. V momentálne pracujem v jednej farnosti do ktorej patria okolo 25 filiálok. Ako verbisti máme spolupratov viac ako 15 rôznych

krajín, ktorí pracujú v našich školách, vo farnostiach, imigrantmi a v inej pastorácii. Práve cez sviatky prežívame letné prázdniny a ukončenie školského roka. Prajem vám všetkým milostiplné Vianoce a radostný nový rok. Myslím na vás v modlitbe. •

▲ **P. Jozef Bištuť SVD, misionár v Nemecku**

Ani nás, tu v nemeckom Sankt Augustine, neobišli dôsledky vojny na Ukrajine. Nie tak v tom, že nás ohrozuje energetická kríza a stúpajúce ceny. V tomto ohľade sme si v Európe takpovediac – všetci „rovní“. Mám na mysli

všetkých napĺňa nielen počas týchto sviatkov, ale po celý rok! A jeho hojné požehnanie nech vás neustále sprevádza! •

◀ **P. Michal Vrták SVD,**
misionár na Kube

Prajem zo slnečnej Kuby všetkým misijným priateľom požehnané vianočné sviatky a pravú radosť z narodenia Spasiteľa v celom novom roku 2023.

Que Dios los bendiga + P. Michal, SVD •

◀ **P. František Juhos SVD,**
misionár v Maďarsku

Požehnané sviatky Narodenia Pána. V ňom nachádzame pravý zmysel všetkého, čo konáme a dni ktoré žijeme. V novom roku nech vás sprevádza hojné Božie požehnanie. Pozdravujem vás z duchovných cvičení, ktoré dávam jednej skupine misijných horliteľov maďarskej provincie SVD. •

▶ **P. Kamil Kočan SVD,**
misionár v Zimbabwe

K Vianociam vám prajem z mesta Bulawayo aj s mojimi študentmi plnosť šťastia a pohody. Aby ste narodeniny nášho Pána oslávili ako sa patrí a nový rok privítali s nádejou, že to bude rok víťazstva lásky vo vašich srdciach, rodinách, mestách aj dedinách. Ďakujem, že nezapúšťate na mňa a moju misiu vo vašich modlitbách a obetách. Máte za to veľký vianočný darček v nebi. •

▶ **P. Gorazd Kohút SVD,**
misionár v Albánsku

Srdečný pozdrav našim čitateľom a dobrodincom na prahu nového roku, ktorý nám náš dobrý Pán dáva ako príležitosť ku konaniu dobra; niektorým doma na našom Slovensku, iným za

fakt, že už v apríli k nám prišli prví utečenci z tejto ťažko skúšanej krajiny, ktorým sme poskytli príbytok a potrebné živobytie. Na začiatku to bolo 17 osôb, dnes ich máme 11 (niektorí si medzitým našli ubytovanie inde) – starší manželský pár, rodina s 3 maloletými deťmi a so starou mamou a pani v strednom veku s dospelou dcérou a 13-ročným synom. Často sa sám seba pýtam: „Ako asi budú oni sláviť Vianoce?“ Spojme sa s týmito ľuďmi aspoň v modlitbách a myslime na spevy anjelov nad

Betlehemom: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!“ To je Boží prísľub, ktorý si po tieto dni musíme znova a znova opakovať a pripomínať. Preto vyprosujem pre všetkých ľudí dobrej vôle – a zvlášť pre tých, ktorí čítajú tieto riadky – POKOJ! Pokoj, ktorý potrebujú nielen ľudia z Ukrajiny, ale my všetci: pokoj v srdci, pokoj v duši, pokoj v rodinách, pokoj na uliciach, dedinách i mestách, pokoj medzi národmi a štátmi... Opravdivý POKOJ, ktorý nám môže darovať len Boh, nech vás

jeho hranicami. No všetkým so spoločným úmyslom: aby bolo v ľudských srdciach a medzi ľuďmi viac pokoja, harmónie, odpustenia, snahy druhého pochopiť a nie súdiť. Prejsť evanjeliové dve míle s tými, ktorí potrebujú, aby sme im sprostredkovali Kristovo svetlo. Prajem vám vstúpiť

do nového roku v sile dôvery, ktorú do vás náš Pán vkladá, vo vedomí, že On sám dá, čo žiada. Nech je nový rok pre vás i vašich drahých požehnaný, bohatý na pokoj, radosť, hojné Božie dary. To vám zo srdca praje a v modlitbe o to pre vás prosí P. Gorazd, misionár v Albánsku •

▼ **P. Ondrej Pešta SVD,**
misionár v Bolívii

Nech nám Narodenie Pána stále pripomína Božiu blízkosť a nehu voči ľudstvu a nech nás Ježiš pretvára počas nadchádzajúceho roka byť ľudskjšími a bližšími pre tých, ktorí to potrebujú. •

Spolu to zvládneme na Svätajakubskej púti

■ Text a foto: Misijné sestry SSPS

Jesenné prázdniny od 28.-31. októbra 2022 sme využili trochu netradične. Vybrali sme na Svätajakubskú púť. Jej trasa na Slovensku začína v Košiciach a pokračuje v smere východ – západ do Bratislavy. Ďalej je možné pokračovať až do mesta Santiago de Compostela v španielskej Galícii.

My sme sa rozhodli pre prvý úsek cesty. Medzi pútnikmi nechýbali sr. Miriam, sr. Janka, sr. Luisa Maria, sr. Katka, postulanky Miška a Dária, a dievčatá Katka a Dorotka, nezabúdajúc na podstatnú mužskú časť posádky – Michala a otca Jozefa, ktorý s nami strávil prvý deň. K tomu sme mali „šoférku a kuchárku“ v našej spolusestre sr. Laure.

Najlepšie je spoznať atmosféru, jej krásy i námahy z úst samotných účastníkov:

Sr. Luisa Maria: „Keby som dopredu vedela, aké budú niektoré úseky cesty s nesením bremena na chrbte pre mňa náročné, určite by som to vzdala a na púť nešla. A bola by veľká škoda nezažiť krásy Slovenska, radostné a povzbudzujúce spoločenstvo, veľa zázrakov, ktoré mal Pán prichystaných na každom kroku, i čas spoločnej modlitby, aj v samote s Ním a tiež akí vedia byť ľudia, ktorých sme postretali štedrý a nápomocní. Pri kráčaní s jednou parťáčkou z našej skupiny, keď som už bola na pokraji síl, som sa utešovala a hovorím jej: „Verím, že dnes už nebude žiadne prudké stúpanie, pretože Pán mi určite nedá viac než dokážem uniesť.“ A ona na to: „Možno ti dá poznať, že zvládneš viac, než si myslíš!“ Asi práve toto mi chcel povedať. Aj keď ešte riešim fyzický stav a spracovávam čo som prežila, viem, že Pán Boh si vie použiť aj moje nedostatky.“

Katka: „Bolo pre mňa požehnaním vyjsť z pracovného prostredia do prírody v tomto jesennom čase s týmto spoločenstvom mladých - ochotných podeliť sa o všetko a rozdávajúcich úsmev. Pohľad na inverzie, ktoré nás „sprevádzali“ celú púť, mi pripomínal, že ak je človek s Bohom „nad vecou“, tak vidí svet z iného (krajšieho) uhla. Miestami

som siahla na dno svojich síl, no už teraz sa teším na ďalšiu časť Svätajakubskej cesty.“

Sr. Miriam: „Púť z Košíc do Levoče po Svätajakubskej ceste bola pre mňa znakom Božej dobroty a ľudskej odvahy vykročiť do neznáma. Ako keď Izraeliti s vierou vkročili do Červeného mora a ono sa pred nimi začalo otvárať, tak aj pre mňa bolo

naše kráčanie v ranných hmlách a inverziách, ktoré sa premenili na nádherné slnečné dni, znakom viery a dôvery v dobrotu Boha a Jeho lásky k nám. Vďačná za každý moment - za každého jedného z nás, za každý pútnický rozhovor, každý výhľad a pohľad na krásu prírody, za všetky stretnutia s ľuďmi na ceste, za odych počas noci, za vodu, jablko, či

lavičku, za otvorené kostoly, za sväté omše i mnohé požehnania - sa už teraz teším na ďalšie putovanie. Veď, najkrajší kút v šírom svete, je moja rodná zem.“

Sr. Janka: „V tejto púti som veľmi vnímala silu spoločenstva. Napriek mojim obavám, ako to zvládnem, som pocítila, že spoločenstvo mi dáva silu kráčať vpred, ale učí ma

aj počkať a prekonávať svoje vlastné obmedzenia. Vnímala som tiež, ako nás do posledného momentu sprevádza a rôznymi spôsobmi sa k nám prihovára Ten, za ktorým všetci kráčame. Vďaka Ti, Pane, za tento veľký dar!

Dária: „Čo si odnášam z púte? Pre mňa to bol veľmi krásny a intenzívny čas, hlavne plný radosti v sile spoločenstva a zdieľaných zážitkov, jedla, rukavíc a skoro všetkého. Som za nás a naše pútnické spoločenstvo veľmi vďačná. Ušli sa mi aj krásne a hlboké chvíle osamote s Pánom, aj so sebou a svojimi limitmi. Vnímala som že Pán sa o nás stará, putovali sme tak nádhernou jesennou krajinou, že som si každý deň myslela že väčšia krása už nemôže existovať a ďalší deň nás Pán prekvapil zase inak nádhernou krajinou, slniečkom, inverziami a krásnymi jesenným lesmi a zaujímavými stretnutiami.

Miška: „Vďaka kamaráti za krásne foto a spoločne strávený čas. Bolo mi potešením!“

Sr. Katka: „Čo si odnášam z púte? Pre mňa bolo tých pár dní ako byť v raji. V tichu a prírode som zažívala Božiu blízkosť v drobných gestách - kvapky rosy, poorané polia, holubica ukazujúca cestu, pavúčia sieť. Zažila som, čo to znamená nebať sa, čo nás čaká, ale dôverovať Bohu, že sa postará. A tiež úžasnú silu spoločenstva, keď „skoro všetko“ máme spoločné a delíme sa. Ďakujem vám, milovaní priatelia!“

Míchal: „Dievčatá ďakujem. Bol to pre mňa úžasný čas, vy ste úžasné, príroda ktorou sme šli je úžasná, Boh je úžasný. Ste v mojom srdci, mám vás rád.“

Ďakujeme Bohu za úžasný čas, Jeho sprevádzanie a uvedomenie si, že na našej púti do neba nikdy nekráčame sami, ale spoločenstvo dáva silu a Boh sa o nás ako dobrý Otecko veľmi stará. ~

Prvý verbistický misionár sv. Jozef Freinademetz

■ Text: P. Martin Štefanec SVD

■ Foto: Archív SVD

Rober Schuller povedal: „Ťažké časy netrvalujú večne, vytrvalý človek ich prekoná“. Tieto slová sú trefným citátom o Jozefovi Freinademetzovi, mužovi do každého počasia, od Álp južného Tyrolska až po rovinatú Čínu. Spojenie pravej viery a pravého činu. Pre ktorého chudoba znamenala prispôsobenie sa miestnym ľuďom; čistota znamenala hlboký záujem o ľudí, ktorých stretal a rešpektoval ich; poslušnosť znamenala úzku spoluprácu s predstavenými a neustálu pripravenosť prijať Božiu vôľu. Jozef, stelesnenie lásky, vernosti, odvahy a vytrvalosti v ohlasovaní Božieho slova. Bol pripravený zomrieť aj tisíckrát pre dobro misie. Ani ťažká práca, či sklamanie, telesná námaha, ani zlomyseľné ohováranie, ani bolestivé bitky, či nebezpečenstvo smrti, nemohli zmenšiť jeho lásku a väšeň. „Jediný jazyk, ktorému každý rozumie, je reč lásky“. Toto vystihuje celý jeho život: naučil sa milovať Čínu a jej ľudí, stal sa Číňanom pre Číňanov; dokonca túžil zostať Číňanom aj v nebi; svojou misionárskou činnosťou stal sa všetkým pre všetkých; naučil sa, že skutočná misijná spiritualita tkvie v prispôbení sa, v zmene vnútorného človeka; našiel v Bohu oporu a silu, v ňom svoj stred a cieľ celého vnútorného i vonkajšieho života. svätý Jozef Freinademetz – skutočný apoštol, kňaz podľa Božieho srdca, misionár s vášňou pre misiu a skutočný misionár BOŽIEHO SLOVA. Jeho spomienku slávime 29. januára. Svätý Jozef Freinademetz, oroduj za nás!

O jeho láske k misiám, milovanej Číne, ale i rodine svedčí list, ktorý sv. Jozef Freinademetz napísal rodičom z Číny:

*Moji najdrahší rodičia,
Icoufu, 28. November 1887*

Práve som dostal Váš drahý list z augusta a obratom Vám chcem naň odpovedať. Z listu vidím, že Vás ťaží kríž, ktorý sa Pánovi páčilo mi poslať. Moji drahí rodičia, pozdvihnime oči k nebu a vzdajme sa Božej vôli. Prišli sme ku krížu Pána, ktorý za nás nehodných hriešnikov zomrel a učme sa od neho niesť kríž podľa Božej vôle, až do posledného výdychu.

Ak chceme ostať verní náuke všetkých svätcov a samého Boha, potom na svete neexistuje nič vzácnejšie a prospešnejšie, ako trpieť s trpezlivosťou a niesť svoj kríž s odovzdanosťou jeho Božej vôli. Tak sa staneme podobnými Najsvätejšiemu Srdcu Ježiša, ktorý za nás zomrel na kríži. Z toho vyplýva obrovský poklad pre večnosť. Kríž môže tiež poslúžiť ako očistec na zemi, aby nás očistil od našich hriechov. Z toho dôvodu Vás prosím, drahí rodičia, aby ste mali dôveru vo svojom synovi, ktorý je od Vás vzdialený a takmer pribitý na kríž. Prosím Vás, aby ste sa odovzdali v trpezlivosťou a dokonca aj radosťou do náručia kríža i náručia Božieho, zanechali starosti Pánovi a bolestnej Matke, ktorá ich nesie za Vás.

Povedal som, že som bol takmer ukrižovaný. A v skutočnosti v takej situácii sa tu nachádzame. Kto vie, či budeme ešte medzi živými, keď sa tento list dostane do Vašich rúk. Sme ohrozovaní veľkým prenasledovaním zo strany pohanov. Zdá sa, že celé peklo sa usiluje o vojnu s nami. Ak sa nám podarí uniknúť pred smrťou dnes, kto vie, či sa nám to podarí zajtra... Všade je oheň, všade je vzbura a snaha vyhostiť nás, alebo nás zabiť, alebo prinajmenšom snaha ukradnúť nám všetko, čo máme. Kdekoľvek je misionár, musia úbohi

kresťania strážiť ho celú noc pred útokom nepriateľa. Mnoho domov už bolo zničených. Pred tromi mesiacmi prišlo napadnúť kresťanov okolo 500 osôb s mečmi, brokovnicami a palicami. Dvomi lotrom zaplatili 20 zlatých za vypálenie domu, kde žijem.

Inému misionárovi, ktorý staval kostol sa stalo, že 10 zlodějov sa vlámalo do jeho domu a nútili ho brokovnicami a nožmi vydať všetky peniaze, ktoré mal. Po zranení dvaja či traja kresťania utiekli preč. O niekoľko dní okolo 150 prišlo rabovať opäť. Bolo to iba veľké šťastie, že kresťania prišli v čas, aby zachránili misionára. Všetci sme odovzdali svoj život Bohu a tak sa viac nestrachujeme. Ak umrieme, umrieme pre Boha. Je to skutočne bolestivý čas pre našu misiu. Kresťania sú stále slabí vo viere, mnohí sa strachujú a nakoniec, ako mať v takejto situácii nových kresťanov? Náš úbohý biskup má srdce plné týchto záležitostí, ale nestráca svoju odvalu. Vkladáme svoju dôveru do Boha, ktorý nás isto nesklame.

Píšem vám toto preto, aby som Vás prosil o modlitbu za nás a úbohých kresťanov, aby ich viera bola pevná a hrdinská. Či žijeme, alebo umierame, sme v Pánovi! Jednu vec si držím v srdci, aby sme neboli, dokonca ani len malý kúsok, vzdialený od Božej svätej vôle. Vyprosujte mi od Boha túto milosť. Nič viac nežiadam. Ak môžem urobiť čosi pre Boha, potom aj vy budete pomocou. Drahé moje Opátstvo, keby si sa len mohlo prísť pozrieť na mizériu úbohých pohanov, a tak by si chápalo, aká obrovská milosť je narodiť sa v Opátstve, a nie v pohanskej krajine. Ako ľahko je dosiahnuť spásu v Opátstve, a aká to bude veľká škoda, ak aj napriek mnohým modlitbám, človek je zatratený naveky. Táto myšlienka mi prináša bolesť a slzy.

V mojom mene pozdravujte mojich drahých krajanov v opátstve, ktorých si veľmi prajem stretnúť všetkých, či už tu na zemi, alebo, ak nie tu, tak určite v raji. Modlite sa za mňa, ja sa modlím za vás, aby sme nikto nestratili cestu. Tisíc pozdravov všetkým, ktorí sa za mňa modlia. Zverujem Vás všetkých do najsvätejších rán Ježišových a do spoločenstva našej bolestnej Matky.

Váš syn Giuseppe ☞

Ako (nevy)horieť

Max Kašparů

Uznávaný kňaz a psychiater ponúka návod, ako budovať svojich šesť stien, aby človek predišiel syndrómu vyhorenia. Recept na stopercentnú ochranu sice neexistuje, ale je dobré byť o krok vpred – vďaka preventívnemu čítaniu.

57 strán; cena: 8,90 eur

Svätá Helena: Matka veľkého cisára, objaviteľka Kristovho kríža

Remi Couzard Svätá Helena a jej syn Konštantín Veľký stáli na čele rozsiahlej ríše a priniesli jej mier, blahobyt a vieru. Nevládli v znamení hier, vojen, moci či slávy. Vládli a víťazili v znamení kríža.

144 strán; cena: 8,90 eur

Spovednica nie je vyšetrovacía miestnosť

Pavol Hudák, Pavol Rábara Kňazi a rehoľníci hovoria o príprave, ako si dobre spytovať svedomie, o hriechoch, na ktoré zabúdame, o priebehu samotnej spovede, o ľútosťi, odpustení aj poslaní misiónára Božieho milosrdenstva.

175 strán; cena: 13,90 eur

Svätý v mojej rodine

Grazia Ruotolo, Luciano Regolo Prvá kompletná biografija jedného z najväčších mystikov našich čias, neapolského kňaza Dolinda Ruotola (1882 – 1970), ktorý už od mladosti viedol dialógy s nebom. Kniha je postavená na svedectvách a originálnych dokumentoch.

224 strán; cena: 11,90 eur

Modlíme sa s TV LUX

Jozef Kováčik (ed.)

Modlitba je rozhovor s Bohom, ktorý má osobný i spoločenský rozmer. Ponárame sa do ticha prírody, kaplnky či vlastnej izby. Zároveň sa však zúčastňujeme na slávení Eucharistie v chráme a modlíme sa s ostatnými veriacimi.

174 strán; cena: 6,90 eur

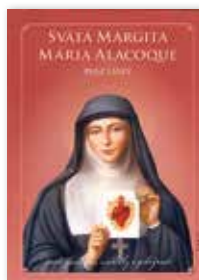

Vieš, aké si vzácne, dievčatko?

Rachael Denhollander

Naším dievčatám denne znie v ušiach množstvo rôznych hlasov, ktoré sa priam predbiehajú povedať im, akú majú cenu. Potrebujú počuť, že ich hodnota sa zakladá na tom, kým sú, nie na tom, čo dokážu alebo čo im urobili iní.

29 strán; cena: 9,90 eur

Svätá Margita Mária Alacoque – pulz lásky

Juraj Švec (ed.)

Jej životný príbeh nás môže inšpirovať a povzbudiť, ale tiež pomôcť zamilovať si túto sväticu, ktorá mnohým vyprosila hojné milosti a priviedla ľudí k úcte k Božskému srdcu.

95 strán; cena: 2,50 eur

Záhrada plná kvetov

Chiara Amata, Enzo Giovannini Kvetky sú záhradou, ktorú treba objaviť.

V tejto knihe nájdeš najkrajšie dobrodružstvá sv. Františka a jeho spoločníkov, príbehy o priateľstve a rozprávania o kamarátoch zvieratkách.

35 strán; cena: 6,50 eur

Objednávací kupón Objednávam si záväzne na dobierku uvedené tituly:

počet ks	stručný názov	cena
-		
-		
-		
-		

Meno a priezvisko:

Ulica:

Mesto, PSČ:

Podpis:

Tel.:

Začať s Arnoldom Janssenom

■ Text: P. Peter Dušička SVD

■ Foto: P. Martin Štefanec SVD

Sme na začiatku nového kalendárneho roka, ktorý je pre nás verbistov, misionárov Spoločnosti Božieho Slova pôsobiacich na Slovensku a v Česku, mimoriadnym rokom. S pocitom vďačnosti a radosti si v ňom totižto pripomíname sto rokov od príchodu prvých misionárov Spoločnosti na Slovensko. Na stránkach nášho časopisu by sme sa chceli preto podeliť aj s vami, našimi čitateľmi a dobrodincami, s duchovným bohatstvom, ktoré nám zanechal náš zakladateľ sv. Arnold Janssen. V tomto našom okienku, ktoré sme nazvali: Arnold stále inšpiruje vám počas celého roka budeme ponúkať témy zo spirituality tohto veľkého misionára a svätca s presvedčením, že môžu byť dobrým podnetom pre duchovný život.

Január je nielen prvým mesiacom v novom roku, ale je aj mesiacom, v ktorom slávime sviatok nášho zakladateľa. Preto sme prvej téme dali názov: Začať s Arnoldom Janssenom. Ako vlastne začínal sv. Arnold? Čo bolo pre neho dôležité? V tejto súvislosti si všimneme tri inšpirujúce postoje z jeho života.

Prosba o Božie požehnanie

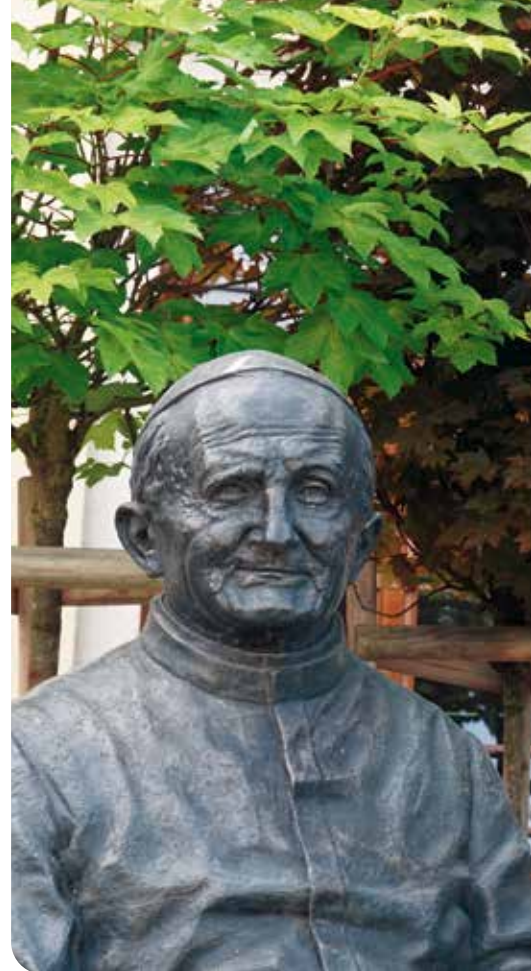
Sv. Arnold si uvedomoval pravdu príslovia: Bez Božieho požehnanja, márne naše namáhania. Keďže bol hlboko presvedčený o tom, že založenie misijného domu pre nemecky hovoriace oblasti Európy je Božou vôľou, teda že celý projekt pochádza od Boha a nie je len výsledkom

jeho chvíľkového nadšenia, rozhodol sa navštíviť biskupov a vyprosiť si ich požehnanie. Celkovo navštívil celkovo tridsaťdva holandských, nemeckých a rakúskych biskupov a prosil ich o modlitby, podporu a požehnanie.

V tomto jeho postoji vidno akú dôležitosť prikladal Božiemu požehnaniam. Preto je dobré, ak si aj my vyprosujeme Božie požehnanie nielen nového roka, ale do všetkých prác, na ktoré sa podujímame. Vždy platí: Kto s Bohom začína, dobre začína.

Nebáť sa stavať, keď sa všetko rúca

Doba, v ktorej sa Arnold rozhodol založiť misijný dom, nebola ľahká. V Nemecku zúrila Kulturkampf – boj štátneho režimu proti Cirkvi. Mnohí biskupi a kňazi boli vo väzení, rehoľníci boli prenasledovaní. Arnolda však tieto napäté spoločensko-politické pomery neznechutili. Je to zrejme aj z nasledujúcich skutočností. Keď videl, že projekt sa nedá uskutočniť v Nemecku, išiel za hranice - do Steyly v Holandsku. Návšteva u kolínskeho arcibiskupa Pavla Melchersa tiež odhaľuje Arnoldove hlbšie vnímanie reality života a jeho neochvejnú odvahu. Potom, čo Arnold predstavil arcibiskupovi svoje odvážne plány s misijným domom, najdôstojnejší pán si ho najskôr premeral svojím pohľadom a potom neveriacky, krútiac hlavou, zareagoval: „Nevidíte, že žijeme v dobe, keď sa všetko otriasa a rúca. A vy mi tu

prídete a chcete začínať čosi nové?“ Arnolda tieto slová nevyviedli z miery. Pokojne odpovedal: „Áno, žijeme v dobe, keď sa všeličo rúca, ale práve preto musí vzniknúť niečo nové.“ Zbožného arcibiskupa prekvapili tieto prorocké slová jednoduchého kňaza a dal mu za pravdu. Projekt schválil a prisľúbil svoju podporu. Tento postoj nám ukazuje, ako hlboko bol Arnold presvedčený o tom, že ak je to Božie dielo, nič na svete nemá moc Boha zastaviť. Ten, ktorý má moc urobiť “z púšte sad“ ako píše o Bohu prorok Izaiáš (Iz 32,15), si vie nájsť cestu na uskutočnenie svojho plánu. Boh sa postará, ak človek s ním počíta.

Aj my žijeme v dobe, ktorá nie je ľahká. Veľa vecí v spoločnosti prestalo fungovať tak, ako sme boli zvyknutí. Mnohí preto stratili radosť zo života a hľadajú do budúcnosti s obavami a neistotou. A predsa je to čosi viac, čo Boh od nás chce. Dal nám milosť dožiť sa nového roka. Je to znak toho, že Boh s nami v tomto roku počíta. Dáva nám čas - dvanásť mesiacov - v ktorých nás volá k spolupráci

DAROVALI NA MISIE, MISIJNÝ DORAST, MISIJNÉ DOMY

Všetkým darcom vyslovujeme Pán Boh zaplatí!

Odberatelia Hlasov a Posla z Podhájskej 60,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Rišňovce 135,-€ • Bohuznáma z Rišňoviec 100,-€ • M. Kozlíková Vrábľa 30,-€ • Členovia Božského Srdca Ježišovho Čab 40,-€ • Členovia sv. ruženca Tomašikovej 152,-€ • Ružencové spoločenstvo Košice - Šebastovce 100,-€ • Čitatelia Hlasov a Posla Zohor 120,-€ • Veriaca rodina z Diviny 100,-€ • Odberatelia Hlasov pri kostole sv. Heleny Trnava 310,-€ • Odberatelia Hlasov Bánov 62,-€ • Odberatelia Hlasov Prusy 150,-€ • Odberatelia Hlasov Teplička nad Hornádom 25,-€ • Odberatelia Hlasov Huncovce 100,-€ • Odberatelia Hlasov Veľčice 50,-€ • Odberatelia časopisu Posol Plavnica 50,-€ • Odberatelia Hlasov Svrčinovec 30,-€ • Ružencové spoločenstvo Soblahov 150,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Lovce 150,-€ • Misijní priatelia Trenčianske Mitice Dubodiel 550,-€ • Odberatelia Hlasov Kysucké Nové Mesto 250,-€ • Odberatelia Hlasov Jabloňové 70,-€ • Odberatelia Hlasov Radošina 70,-€ • Misijní priatelia z Trenčianskych Mitíc a Dubodiela 550,-€ • Odberatelia Hlasov Obyce 135,-€ • Ružencové bratstvo Švošov 200,-€ • Odberatelia Hlasov a Posla Petrova Ves 100,-€ •

na budovaní Božieho kráľovstva. Aj keď sa okolo nás veľa toho "rúca", predsa Boh chce, aby sme "stavali" čosi nové. Počítajme aj my s ním a začínajme každý nový deň s prosbou, aby sme mohli vniesť do nášho sveta aspoň trochu lásky, dobra, nádeje a pokoja.

Bez pokory to nejde

Otvorenie nového misijného domu v Steyli sa konalo 8. septembra 1975. Páter Arnold kázal počas svätej omše. Najskôr spomenul prežité ťažkosti. Do budúcnosti však pozeral plný pokory a oddanosti Bohu a jeho vôli. Svedčia o tom i tieto jeho slová: „Nevieme, či bude niečo z tohoto domu; to vie len Boh. Kiež by s nami Pán urobil tak, ako chce. Ak bude z tohto domu niečo, budeme za to ďakovať Božej milosti, a keď z neho nebude nič, budeme sa pokorne biť v prsia a hovoriť: ‚Neboli sme hodní tej milosti.‘

Hoci je Arnold presvedčený, že otvorenie misijného domu je Božou vôľou, predsa nerobí na Pána Boha žiadny nátlak. Snaží sa urobiť všetko, čo je v jeho silách a zvyšok v dôvere zveruje do Božích rúk, nech to už dopadne akokoľvek.

Pokora neznamená zrieknuť sa akýkoľvek životných plánov, ani tých veľkých. Znamená to skôr vytriezviť z ilúzie, že sami dokážeme "lietať" a robiť veľké veci. Znamená to žiť s presvedčením, že aj keď prispejeme svojím podielom, predsa všetko zostáva v Božích rukách, a pritom dôverovať, že čo Boh robí, dobre robí.

Tieto tri postoje nám ponúka sv. Arnold na cestu novým rokom. Nebojme sa obrátiť sa na neho aj s prosbou o príhovor alebo o akúkoľvek pomoc a často volajme k nemu: Sv. Arnold, oroduj za nás! ~

"Vydavateľ časopisu spracúva mnou poskytnuté osobné údaje na účely zasielania predplatného časopisu. Predplatiteľom sa stávajú zaplatením určenej sumy. Mám právo požadovať od prevádzkovateľa prístup k poskytnutým osobným údajom, právo na opravu osobných údajov, právo na vymazanie osobných údajov, právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov, právo namietať spracúvanie osobných údajov, právo na prenosnosť osobných údajov, právo podať návrh na začatie konania podľa Zákona 18/2018 Z. z. U prevádzkovateľa nedochádza k profilovaniu. Spracúvanie poskytnutých osobných údajov môže prevádzkovateľ vykonávať aj prostredníctvom ďalšieho sprostredkovateľa. Beriem na vedomie, že moje osobné údaje nebudú poskytnuté iným príjemcom bez môjho súhlasu."

Predplatné na rok 2023 je 12 eur
Číslo účtu Spoločnosť Božieho Slova
IBAN: SK950900000005029115971
(Slovenská sporiteľňa)

27. MAREC – 3. APRÍL 2023

SVÄTÁ ZEM KVETNÁ NEDEĽA V JERUZALEME

Putujte s Hlasmi!
Využite možnosť navštíviť Svätú Zem!
Cena 750 EUR + 100 USD

Odchod z Bratislavy do Viedne autobusom,
potom letecky do Sv. Zeme. Po príchode naspäť do
Viedne nás autobus dovezie do Bratislavy.
Prihlasovanie a viac info u o. Martina Štefanca:

stefanec888@gmail.com

0903809632

ODOSIELATEĽ:

Spoločnosť Božieho Slova
Misijný dom Matky Božej
949 01 Nitra – Kalvária 3
„D+4“

POŠTOVNÉ ÚVEROVANÉ

949 04 NITRA 5